

דמויות

אברהם רגלסון ז"ל

מאת אוריאל אופק

"אני אבא, ואני חובש משקפים. בכל יום שלישי ויום ששי אני מצחצח את הנעלים. ומפני שאני דר בחולות על שפת־הים אין זה מועיל לי כלום. תמיד נעלי מאובקות, אם תראו בתל־אביב יהודי שראשו מגולה, על חטמו משקפים, נעליו מאובקות ובידו סל עובר על גדותיו סלק ובצלים וצנון — תדעו שאני הוא המביא ירקות הביתה, אוכל לחמשת ילדי...". — בצורה חייכנית זו הציג את עצמו הסופר והמ־שורר אברהם רגלסון (בפתח ספרו המלבב "מסע הבוגרות לארץ ישראל). בכ"ח באב תשמ"א (28 באוגוסט 1981) נפטר רגלסון בביתו שבנוה־מונסון, והוא בן 85 שנה. אברהם רגלסון נולד בעיירה הלוסק (פלך מינסק, רוסיה הלבנה) בחשוון תרנ"ז (אוקטובר 1896) לאביו הנגר. בילדותו למד ב"חדר", עד שבגיל תשע היגר עם משפחתו לארצות־הברית, שם למד במוסדות־חינוך יהודיים והרחיב את השכלתו על־ידי קריאה שקודה, מקיפה ומעמיקה. זמן־מה עסק בהוראה, ואחר־כך בספרנות. בגיל 24 הדפיס את שיריו הראשונים בכתב־העת "מקלט" (ניו־יורק, 1924), ומאז פרסם שירים וסיפורים, מסות ומאמרים, אגדות ותרגומים ברוב כתב־העת העברי. בשנת 1932 עלה לראשונה לארץ־ישראל, היה חבר מערכת "דבר", השתתף ביסוד "דבר לילדים" ובעריכתו, ואף הדפיס בו בהמשכים את הנוסח הראשון של סיפורו "מסע הבובות לארץ־ישראל". במאורעות תרצ"ו חזר עם משפחתו לארצות־הברית, עסק בכתובה ובתרגום מעברית ויידיש לאנגלית והוציא "רבעון קטן למח־שבה ולשירה". בשנת 1949 עלה בשנית לארץ־ישראל ועבד בהוצאת "עם עובד" ובמערכת "על המשמר", עד צאתו לגימלאות. יצירתו המגוונת של רגלסון הצטיינה תמיד בעיצוב מקורי ובסגנון ייחודי, המשו־בץ צירופי לשון מפתיעים. בשירתו למבוגרים נטה אל הרומנטיקה, תוך שהוא מערה בכתובתו סמלים מיתיים, תיאורי טבע ורעיונות אנושיים. בסיפוריו ובתרגומיו לילדים פיתח סגנון ציורי מלוטש, היונק מן המקורות ומתובל בהומור מפוכח. סיפורו הידוע ביותר, ששני דורות של ילדים התענגו עליו, הוא "מסע הבובות

(המשך בעמוד 41)

לארץ-ישראל". לאחר שהסיפור נדפס לראשונה בהמשכים ב-1934 ב"דבר לילדים", הופיע אחר-כך בארבע מהדורות, השונות זו מזו — 1936, 1954, 1959, ובימים אלה ממש הופיע הספר שוב, בעריכה מחודשת, בהוצאת "ספרית פועלים". וכך כתבה העורכת מירה מאיר ב"אחרית הדבר" למהדורה הרביעית של הספר:

"אהבנו את מסע הבובות ושבתו וקראנו בו בהנאה פעמים רבות, עד שגדלנו והספר נעלם מן השוק... לפני כשנה עלה על לבנו הרעיון לתת לילדים של היום את מסען המופלא של הבובות, למען יקראוהו ויאהבוהו כפי שאהבנו אנחנו. בקושי מצאנו ספר בספריה, והוא ישן ומרופט. קראנו בו שוב בגעגועים לילדות שלנו, שחלפה, וגילינו שעם השנים החולפות השתנו דברים, השתנו מלים, ואם לא נשנה מעט, אולי לא יבינו הילדים על מה מדברים בספר. על כן כתבנו למשל 'אפודה' במקום 'לסוטה' [וכיוצא באלה...], אך לא פגענו בשפתו של הספר".

"מסע הבובות לארץ ישראל" הוא, כידוע, אודיסיאה משעשעת של משפחת בובות, הנוסעת באניה מניו-יורק לארץ-ישראל, אל ה"אמא" הקטנה שלהם שרונה (היא החלילנית שרונה תל-אורן). ספריו האחרים של רגלסון לילדים ולנוער: "שם הבדולח" (1942), "עין הסוס" (1967), "בית הניצוץ" (1972) — סיפורים ואגדות, השאובים מן המיתולוגיה היוונית וממקורות אחרים, מעובדים לילדים. כן עיבד רגלסון לבני-הנעורים "הרוזן ממונטה כריסטו" (1935) ותרגם מאנגלית את "מעשיות סתם" לקיפלינג (1936). מהדורה מחודשת ומורחבת בשם "סתם סיפורים" — (1980), "בילי בוד" מאת הרמן מלוויל (1950) ו"במצולות ים" לויליאם גיב (1953).